

Střípky z minulosti ... Z dějin Petrkova (1903 - 1958) - 2. díl

S příchodem třicátých let zalehla naši zem tíživá hospodářská krize. Československé vlády od počátku prováděly opatření, která sice krizi zmírnila, ale zároveň i prodloužila. Mezi nejpostiženější skupinu patřili drobní venkovští rolníci, což dosvědčuje postesknutí kronikáře z roku 1936: „Obilí je laciné, nikdo o to nestojí. Prasata, jsou-li těžší než 70 kg, nejsou k odbytu. To už se musí mít známého řezníka a ještě ho pěkně poprosit, aby prase koupil. Zkrátka je v živobytí veliký nadbytek. Kupují se umělá hnojiva, která úrodu zdvojnásobují. Do tohoto nadbytku jsou ještě dováženy potraviny a bagouni¹ z ciziny. To je tak zvaná ‚hospodářská krize‘.“

Kvůli rozpínavosti suseda Němce byla v květnu 1938 vyhlášena částečná mobilizace, mezi dvěma povolánými obyvateli katastrální obce Německé Lhotice pocházel jeden z Petrkova. Záříjová mobilizace „všech ročníků do čtyřiceti let stáří“ odvedla z domovů hned tři Petrkovské. „Kolem deváté hodiny dopolední nás odvázel sused Kubant s koňmi na nádraží do Chrudimi. Odtud jsme se rozjeli každý ke svému útvaru. 29. září byly dány Sudety Němcům. Tím byla válka pro nás skončena, ale byl to začátek otroctví. ... Tento opravdu tvrdý rok byl v naší obci ukončen nakažlivou nemocí dobytka, slintavkou a kulhavkou.“

Mezi nejhanebnější dny naší historie patří 15. březen 1939, kdy došlo k okupaci již tak zmrzačené vlasti. „Sypalo celou noc. Vítr rval sníh místy i se zmrzlou ornici a nadělal takové závěje, že ani nejstarší občané nepamatují. Zkrátka čas byl takový, že ani pes nevylezl ven. Kolem desáté hodiny dopolední rozlétna se zpráva, že němečtí vojáci vtrhli do Prahy, obsadili Hrad a sám Hitler, tehdejší vůdce celého německého národa, vztyčil na Hradě německou vlajku. Byla to tvrdá skutečnost. Všechny smlouvy a záruky, které nám při ukradení Sudet dal, zůstaly pro nás jako jízlivý výsměch. Do večera měli obsazenou celou republiku. Do naší obce první vkročil německý četník za doprovodu četníků ze Seče 19. března. Tím snad mělo být dokončeno obsazení i těch nejzapadlejších vesniček. Hned se musely všechny nápisy, firmy a orientační tabule přepisovat. Napřed německy, pak česky. Peníze upravili tak, že za německou jednu marku jsme museli dát deset našich Kč. No to byl hotový babylón.“

1941. „Při té hrůze a strachu zima utíká jako voda. Občas nám přijdou spočítat slepice, prasata a dobytek. Běda tomu, kde by našli o slepici víc anebo černé prase. To by nestačil ani barák na pokutu. Obuvníci mají žně. Nové boty jsou velkou vzácností a oni s tím dělají velké drahoty. Lidé mají plné ruce peněz, chtějí kupovat, ale není co. Nikdo nechce nic prodat. Velká nedůvěra k penězům.“

---

¹ maďarské plemeno sádelnatého prasete, vepř domácí

1942. „Válka zuří a pokračuje dále ve svém díle plném hrůzy. Kdekdo si schovává obilí a mouku, aby měl na živobytí. Každou chvíli zde přelítne letadlo a hledá vysílačku, která jim hodně nahání.“

1943. „Úřad práce honí lidi do Říše na práci. Gestapo zase sbírá lidi, kterým dokazují nějaké provinění proti Říši. Běda těm, kdož se jim dostanou do drápů. Ten už světlo světa vidět nebude. Letadla americká a anglická shazují letáky, v nichž nás těší. A právě po těchto letácích jdou gestapáci nejvíce.“

Během válečných let si lidé považovali radostných příhod, mezi něž patřilo např. zavedení elektřiny. „Na Petrkově si sousedi pořídili elektriku. Dělal to pan Čmelík ze Lhoty. Zabíli prase načerno, dali ho na to. K tomu každý přidal pár korun a mají krásné pohodlí.“ (1944) Zabít čuníka na zapřenou, to chtělo pořádný kus odvahy. Hrdinou v časech válečných se stal i pan Nevole, novomlýnský mlynář. Nacistům navzdory mlel mouku (bez oprávnění) celému širému okolí. Do mlýna se sice jezdilo lesními cestami, přesto všichni riskovali život nejen svůj, ale i rodinných příslušníků.

„Dne 5. května (1945) hlásilo rádio, že v Praze je povstání Čechů proti krvelačným Němcům. Hned byla celá obec na nohou. Kdo měl státní vlajku schovanou, ihned ji vyvěsil. Německé nápisy na orientačních tabulích byly zabitelny. Toho dne odpoledne byli zadrženi tři němečtí vojáci, částečně přístrojemi do civilu. Kdekdo měl nějakou zbraň schovanou, hned ji vyndal a vyzkoušel, zda střílí, a nosil ji u sebe, neboť se nevědělo, co se bude dít. Ty chycené Němce jsme uvěznil u starosty Josefa Švadlenky ve chlívě, kde jsme je hlídali. Druhý den je starosta pustil, ať si jdou, kam chtějí. Odpoledne však byl poprask. Kdosi přinesl zprávu, že prý v Seči postříleli němečtí vojáci všechny muže. Jen prý nechali naživu ženy, děti a starce. A hned jak to tam dodělají, přijedou sem do naší obce vykonat stejné dílo. Ti tři vojáci, co starosta ráno pustil, prý byli jako vyzvědači, a když u nás viděli tolik zbraní, že to na nás řekli. Zděšení zavládlo v obci. Na mnohé to zapůsobilo tak, že zabalili ty nejnútnejší věci, vzali si něco potravin a utekli do okolních lesů. Večer se vše vysvětlilo. Byly to jen plané řeči.“

Jelikož se po lesích v okolí potulovala řada esesmanů, povolal o svatodušních svátcích velitel partyzánů ze Seče dobrovolníky do zbraně. Ti se vydali do Bohdanče, kde se podrobili čtrnáctidennímu výcviku.

První poválečné volby žádné dramatické zvraty v katastru Lhotic nepřinesly. Zvítězila zde Československá strana lidová. A pak? Pak přišel únor 1948, ale to už je jiná kapitola.

Pokračování příště.

Lenka Pimonová